

О.А. Кулініч, канд. екон. наук, доц. (ХДУХТ, Харків)
Я.Г. Ковальова, асп. (ХДУХТ, Харків)

ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ

Зростаюча роль логістики в сучасній економіці відбивається у використанні її можливостей у виробничих і збутових процесах. На сучасному етапі Україна повинна йти в ногу із загальносвітовими тенденціями, і активне впровадження логістики слід розглядати як один з напрямів подальшого розвитку економіки країни.

Відомо, що впровадження логістичних принципів в управління матеріальними потоками дозволяє понизити рівень запасів на 30–50% і скоротити час руху продукції на 25–45%. Так, в країнах Західної Європи, США і Японії доля витрат на матеріально-технічне забезпечення і транспортування складає 20% валового національного продукту або 30–40% вартості кінцевого продукту, з яких половина припадає на зберігання й утримання запасів матеріальних ресурсів. У тимчасовому аспекті забезпечення і транспортування займають у витратах часу на доставку від первинного постачальника до кінцевого споживача 98%, а власне виробництво – лише 2% часу усього циклу.

Керівникам більшості українських компаній логістичні методи управління досить добре відомі. Але ці методи використовуються лише в окремих випадках і на рівні інтуїції. В той же час, сучасні логістичні концепції успішно застосовуються провідними національними компаніями в стратегічному та оперативному управлінні такими основними функціональними областями, як постачання, виробництво і збут продукції.

Радою логістичного менеджменту США дається наступне визначення логістики: «Логістика є процес планування, управління і контролю ефективного (з точки зору зниження витрат) потоку запасів сировини, матеріалів, незавершеного виробництва, готової продукції, послуг і супутньої інформації від місця виникнення цього потоку до місця його споживання (включаючи імпорт, експорт, внутрішні та зовнішні переміщення) з метою повного задоволення запитів споживачів». Таким чином, логістика охоплює усі види діяльності по переміщенню продукції та інформації між учасниками ланцюга постачань. Її основним завданням є оптимізація внутрішніх і зовнішніх матеріальних потоків, а також супутніх їм інформаційних та фінансових потоків, оптимізація бізнес-процесів з метою мінімізації загальних витрат ресурсів.

Ефективна система логістики компанії дозволяє своєчасно і адекватно реагувати на такі різні чинники зовнішнього середовища, як політичні, економічні, правові, технічні, технологічні, соціальні, екологічні.

У міру ускладнення ринкових умов підвищується важливість логістичного підходу до управління бізнесом. Це пояснюється рядом чинників, серед яких розширення асортименту, зростання номенклатури продукції, що реалізовується, збільшення обсягу фізичних операцій в системах постачання та розподілу, ускладнення планування виробництва, підвищення вимог споживачів до рівня обслуговування. Чим більше компанія засновує свою конкурентну перевагу на логістиці, тим більше вона має такі унікальні властивості, які важко відтворити іншим компаніям. Істотне зростання швидкості матеріальних і фінансових потоків, скорочення числа ланок в логістичних ланцюгах, зменшення стійкості, надійності їхнього функціонування внаслідок прагнення до кардинального зменшення матеріальних запасів у виробництві та розподільних мережах призводить до динамічнішої взаємодії об'єктів ринкових стосунків.

Логістичний менеджмент визначають як управління наскрізними інтегрованими бізнес-процесами, пов'язаними з просуванням продукції і супутніх йому потоків від моменту виникнення потреби в продукції до моменту задоволення цієї потреби з метою підвищення ефективності діяльності компанії. Його об'єктом є потоки, поточкові процеси, будь-які процеси, пов'язані з переміщенням сировини, матеріалів, незавершеної продукції, товарів. Одним з найважливіших завдань виступає координація виконання логістичних функцій та узгодження цілей з постачальниками, підрядниками і споживачами.

Система логістичного менеджменту пов'язує в єдине ціле як внутрішні бізнес-процеси, так і бізнес-процеси партнерів.

В основі логістичного менеджменту лежить ідея безперервного моніторингу усього ланцюга постачань. Погляд на підвищення ефективності бізнесу в цьому ракурсі надає безліч вигод. Керівництво компанії дістає можливість оцінити міру використання ресурсів, виявити джерела і причини втрат, скоординувати діяльність працівників з метою поліпшення кінцевих результатів діяльності.

Впровадження логістичного менеджменту в практику бізнесу дозволяє значно підвищити організаційно-економічну стійкість компаній на ринку, понизити рівень запасів в постачанні, виробництві і збуті, прискорити оборотність інвестованого капіталу, понизити собівартість продукції, забезпечити більш високий рівень задоволення потреб споживачів.